

Tunnistetiedot poistettu

Käännös

C-83/20 - 1

Asia C-83/20

Ennakkoratkaisupyyntö

Jättämispäivä:

17.2.2020

Ennakkoratkaisupyyntön esittänyt tuomioistuin:

Supremo Tribunal Administrativo (Portugali)

Ennakkoratkaisupyyntöpäätöksen tekemispäivä:

23.1.2020

Valittajat:

BPC Lux 2 Sàrl

BPC UKI LP

Bennett Offshore Restructuring Fund Inc.

Bennett Restructuring Fund LP

Queen Street Limited

BTG Pactual Global Emerging Markets and Macro Master Fund, L.P

BTG Pactual Absolute Return II Master Fund, L.P

CSS, LLC

Beltway Strategic Opportunities Fund L.P.

EJF Debt Opportunities Master Fund, L.P

TP Lux HoldCo, S.a.r.l.

VR Global Partners, L.P.

CenturyLink

City of New York Group Trust

Dignity Health

GoldenTree Asset Management LUX S.a.r.l

GoldenTree High Yield Value Fund Offshore 110 Two Limited

San Bernardino County Employees Retirement Association

EJF DO Fund (Cayman), LP

Massa Insolvente da Espírito Santo Financial Group SA

Vastapuolet:

Banco de Portugal

Banco Espírito Santo SA

Novo Banco SA

DO

SUPREMO TRIBUNAL ADMINISTRATIVO

[– –]

Supremo Tribunal Administrativo (ylin hallintotuomioistuin, Portugali) Secção de Contencioso Administrativo (hallintoasioiden jaosto) antaa [– –] seuraavan välipäätöksen.

ASIAN KUVAUS

1. BPC Lux 2 S.a.r.l.; BPC UKI, L.P.; Bennett Offshore Restructuring Fund, Inc.; Bennett Restructuring Fund, L.P.; Queen Street Limited; BTG Pactual Global Emerging Markets and Macro Master Fund, L.P.; BTG Pactual Absolute Return II Master Fund, L.P.; CSS, LLC; Beltway Strategic Opportunities Fund L.P.; EJF Debt Opportunities Master Fund, L.P.; TP Lux HoldCo, S.a.r.l.; VR Global Partners, L.P.; CenturyLink; City of New York Group Trust; Dignity Health; GoldenTree Asset Management LUX S.a.r.l.; GoldenTree High Yield Value Fund Offshore 110 Two Limited; San Bernardino County Employees Retirement Association ja EJF DO Fund (Cayman), LP ovat tehneet valituksen [– –] Tribunal Administrativo de Círculo de Lisboa (Lissanbonin alueellinen hallintotuomioistuin, Portugali; jäljempänä TAC de Lisboa) 12.3.2019 antamasta tuomiosta.

Massa Insolvente da Espírito Santo Financial Group, S.A. on puolestaan kantajana yhdistetyssä asiassa (jossa se oli tehnyt Portugalin hallintolainkäyttölain (Código de Processo nos Tribunais Administrativos, jäljempänä CPTA) 140 ja 149 §:n mukaisen valituksen (recurso de apelação) Tribunal Central Administrativo Suliin (eteläinen hallinnollinen keskustuomioistuin, Portugali; jäljempänä TCAS)), ja se suostui myöhemmin tekemään CPTA:n 151 §:n 1 momentin mukaisen oikeuskysymyksiä koskevan valituksen (recurso de revista) Supremo Tribunal Administrativo (jäljempänä STA).

Nämä kaksi valitusta otettiin siis tutkittaviksi 17.7.2019 tehdyllä päätöksellä.

A- Valittajat ovat esittäneet lausumansa [– –].

Banco de Portugal on esittänyt vastineensa [– –].

B- Massa Insolvente da Espírito Santo Financial Group SA, joka on yhdistetyn asian [– –] kantaja, totesi lausumassaan muun muassa seuraavaa: – –

[alkup. s. 2] ”– – 43. Asian ratkaissut tuomioistuin toteaa sitten valituksenalaisessa tuomiossa lyhyesti esitettynä, [että] [– –] Euroopan unionin oikeuden rikkomisesta johtuvan lainvastaisuuden perusteita ei voida hyväksyä, koska:

(i) siihen vetoaminen, ettei direktiiviä 2014/59/EU ole saatettu kansallisen oikeuden osaksi tai että kansallisen oikeuden osaksi saattaminen on ollut puutteellista, ei ole ajalliselta kannalta asianmukaista, sillä kansallisen oikeuden osaksi saattamiselle varattu määräaika ei päättynyt asetuksen (Decreto-Lei) nro 114-A/2014 antamiseen, eikä (ii) Euroopan unionin perusoikeuskirjan 17 artiklassa vahvistettua omistusoikeutta tai [Euroopan ihmisoikeussopimuksen] ensimmäisen lisäpöytäkirjan 1 artiklaa ole rikottu, sillä osakkeenomistajien oikeuksien rajoittaminen on ollut perusteltua.

44. Unionin oikeudessa ja luonnollisesti myös Portugalin perustuslaissa [Constituição Portuguesa] vahvistettujen periaatteiden valossa omistusoikeuden rajoittamisen on täytettävä aina seuraavat edellytykset: (i) rajoittaminen on perusteltua yleiseen etuun liittyvistä syistä, (ii) rajoittaminen toteutetaan laissa säädetyissä tapauksissa ja laissa säädetyin edellytyksin, (iii) rajoittaminen hyvitetään korvaamalla siitä aiheutuvia tappioita oikeudenmukaisesti ajallaan ja (iv) rajoittamisessa noudatetaan suhteellisuusperiaatetta.

45. [– –] [Vaikka] periaatetta, jonka mukaan velkojat eivät saa jäädä kriisinratkaisussa huonompaan asemaan (”no creditor worse off”), [sovellettaisiin] [– –] myös osakkeenomistajiin, tosiasiallisesti (i) lainsäädäntökehyksessä, jossa kriisinratkaisutoimi on toteutettu, ei säädetä tästä nimenomaisesti, ja (ii) kriisinratkaisutoimen toteuttaja katsoo, ettei tällaista periaatetta sovelleta osakkeenomistajiin, kuten vahvistetaan Banco de Portugalin vastineessa.

46. Joka tapauksessa on huomattava, että velkojen suojajärjestelmä, josta säädetään [luotto- ja rahoituslaitosten yleisestä sääntelystä annetun asetuksen (Regime Geral das Instituições de Crédito e Sociedades Financeiras, jäljempänä RGICSF) 145-B §:n 3 momentissa, joka on lisätty asetuksella nro 114-A/2014, ei vastaa direktiivin 2014/59/EU säännöksiä myöskään siksi, että (i) siinä ei säädetä kahden erillisen arvostuksen tekemisestä, (ii) siinä ei säädetä velvollisuudesta tehdä arvostus kiireellisesti ja (iii) siinä säädetään, että arvostuksessa laskettu erotus on maksettava velkojille vasta kriisinratkaisun kohteena olevan laitoksen likvidoinnin päätyttyä.

47. Vaikka kansallista lainsäädäntöä päätettäisiin tulkita unionin oikeuden mukaisesti, tulkinnan on mahdotonta johtaa nyt siihen, että osakkeenomistajat voisivat päästä tilanteeseen, jossa ne olisivat, jos kriisinratkaisun kohteena oleva rahoituslaitos olisi likvidoitu kokonaan, sillä Banco de Portugalin toteuttamaan kriisinratkaisutoimeen liittynyt menettely on vaikuttanut tähän mahdollisuuteen peruuttamattomasti.

48. Valittaja ei voi olla samaa mieltä siitä, että osakkeenomistajien suojaaminen seuraavilla tavoilla olisi riittävää riippumatta siitä, sovelletaanko myös niihin sitä periaatetta, etteivät velkojat saa jäädä kriisinratkaisussa huonompaan asemaan: (i) hyötyminen siitä, että omaisuudenhoitoyhtiön myynnistä saatavan tuoton mahdollinen ylijäämä annetaan alkuperäiselle luottolaitokselle tai sen pesälle RGICFS:n 145-I §:n 4 momentissa säädetyn mukaisesti, ja [alkup. s. 3] (ii) tulokset, joita saadaan aikaan yritysten maksukyvyttömyyttä ja yrityssaneerausta koskevan lain [Código da Insolvência e da Recuperação de Empresas] mukaisesti käytävässä, kriisinratkaisun kohteena olevan laitoksen likvidointimenettelyssä.

49. Noiden kahden mekanismin soveltaminen yhdessä tai erikseen ei siis johda tyydyttävään eikä oikeudenmukaiseen lopputulokseen osakkeenomistajien kannalta, eikä se ole myöskään lähellä lopputulosta, joka seuraisi sen periaatteen, etteivät velkojat saa jäädä kriisinratkaisussa huonompaan asemaan, soveltamisesta osakkeenomistajiin; tällä hetkellä kyseisen periaatteen soveltamiseen yksittäistapauksessa yhdenmukaisen tulkinnan kautta liittyy edellä kuvattuja hankaluuksia, joten kyseessä on selvästi perusoikeuskirjassa vahvistettujen omistusoikeuden ja suhteellisuusperiaatteen loukkaaminen.

50. Kun tarkastellaan varsinaisesti direktiiviä 2014/59/EU, nähdään sen 32 artiklassa mainittavan, että kriisinratkaisutoimen toteuttaminen riippuu kaikkien seuraavien edellytysten täyttymisestä: (i) toimivaltainen viranomainen on todennut, että laitos on lähellä kaatumista tai todennäköisesti kaatuu; (ii) ottaen huomioon aika ja muut asiaankuuluvat olosuhteet ei voida kohtuudella katsoa, että olemassa olisi vaihtoehtoisia yksityisen sektorin toimenpiteitä tai valvontatoimia, mukaan lukien varhaisen tilanteeseen puuttumisen toimenpiteet tai asianomaisten pääomainstrumenttien alaskirjaus tai muuntaminen, ja (iii) kriisinratkaisutoimet ovat välttämättömiä yleisen edun kannalta, jollaisina niitä pidetään, jos ne ovat tarpeen asianomaisten tavoitteiden saavuttamiseksi

sekä oikeassa suhteessa kyseisiin tavoitteisiin (direktiivin 2014/59/EU 32 artiklan 1 kohdan c alakohta ja 5 kohta).

51. Direktiivissä 2014/59/EU säädetään joukosta kriisinratkaisutoimia, joita ovat esimerkiksi liiketoiminnan myynti kokonaan tai osittain (direktiivin 38 ja 39 artikla), omaisuudenhoitoyhtiön käyttö (direktiivin 40 ja 41 artikla), varojen erottelu (direktiivin 42 artikla) ja velkakirjojen arvon alaskirjaus (43 artikla ja sitä seuraavat artiklat).

52. Kriisinratkaisutoimen perusteluissa ei mainita sanaakaan arvioinnista – tai edes viitata implisiittisesti arviointiin – jossa pohdittaisiin neljästä edellä mainitusta vaihtoehdosta sitä, joka olisi ilmeisin siitä syystä, että se olisi ainoa, jolla voitaisiin säilyttää Banco Espírito Santo, S.A.:n pääoman koskemattomuus: velkakirjojen arvon alaskirjaus asianomaisten pääomainstrumenttien pohjalta.

53. Varsinaisen kriisinratkaisutoimea koskevan päätöksen tekemisessä tarpeellisen suhteellisuusperiaatteen huomioon ottamisen lisäksi direktiivillä 2014/59/EU varmistetaan myös, että kun tällainen päätös on tehty, ei omistusoikeuteen saa puuttua suhteettomasti.

54. Komissio on katsonut tästä, ettei omistusoikeuteen puuttuminen ole suhteetonta, jos asianomaisille osakkeenomistajille ja velkojille annetaan oikeus saada korvaus ja niille korvataan määrä, johon niillä olisi oikeus yrityksen tavanomaisen likvidoinnin yhteydessä.

[alkup. s. 4] 55. Tällainen näkemys on vahvistettu direktiivissä 2014/59/EU, jossa säädetään kaksinkertaisesta korvausmekanismista: (i) vastikkeen maksaminen kriisinratkaisun kohteena olevalle laitokselle ja (ii) periaate, jonka mukaan yhdellekään velkojalle tai osakkeenomistajalle ei saa aiheutua vahinkoa ja jota ilman omistusoikeus tulisi olennaisilta osiltaan loukatuksi.

56. Direktiivin 2014/59/EU välittömästä vaikutuksesta riippumatta [kriisinratkaisutoimen hyväksymisestä vastaavan] kansallisen viranomaisen, tässä tapauksessa Banco de Portugalin, on noudatettava aina direktiivissä säädettyjä kriisinratkaisun kohteena olevan laitoksen sekä sen velkojien ja osakkeenomistajien korvausmekanismeja, jotka perustuvat kiistatta perusoikeuskirjassa suojattuun omistusoikeuteen.

57. Nyt esitettyjen valitusperusteiden perusteella direktiivin 2014/59/EU 36 artiklassa säädetty (tilapäinen ja/tai lopullinen) arvostus sekä samassa artiklassa säädetty arvostuksen yhteydessä lasketun vastikkeen maksaminen kriisinratkaisun kohteena olevalle laitokselle on tehtävä mahdollisimman nopeasti kriisinratkaisupäätöksen jälkeen.

58. Direktiivissä 2014/59/EU säädetään lisäksi osakkeenomistajien ja velkojien suojamekanismista, jonka mukaan osakkeenomistajilla ja velkojilla, joiden saatavia ei ole siirretty, on oikeus saada vähintään yhtä suuri määrä kuin ne

olisivat arviolta saaneet, jos laitos olisi likvidoitu kokonaan tavanomaisessa maksukyvyttömyysmenettelyssä (ks. direktiivin 73 artikla).

59. Tätä varten direktiivin 2014/59/EU 74 artiklassa säädetään, että riippumattoman henkilön on tehtävä arvostus mahdollisimman pian kriisinratkaisutoimen toteuttamisen jälkeen, ja kyseisessä arvostuksessa on määritettävä erityisesti, olisiko (i) osakkeenomistajia ja velkojia kohdeltu toisin, jos kriisinratkaisun kohteena oleva laitos olisi asetettu tavanomaiseen maksukyvyttömyysmenettelyyn, kuin miten (ii) osakkeenomistajia ja velkojia on tosiasiallisesti kohdeltu kriisinratkaisutoimen toteuttamisen yhteydessä (direktiivin 74 artiklan 2 kohta); jos kyseinen kohtelu olisi ollut suotuisampaa osakkeenomistajien ja/tai velkojien kannalta, niillä olisi oikeus saada asianomainen erotus maksuna kriisinratkaisun rahoitusjärjestelyistä.

60. [– –] Vaikka asetus nro 114-A/2014 on annettu vasta direktiivin 2014/59/EU julkaisemisen jälkeen ja vaikka siinä todetaan [– –], että sen tarkoituksena on saattaa direktiivi osittain kansallisen lainsäädännön osaksi, on ilmeistä, ettei tämä tavoite toteudu lainkaan.

61. RGICSF:ssä ei säädetä – eikä säädetty ennen asetuksen nro 114-A/2014 antamistakaan – vastikkeen maksamisesta kriisinratkaisun kohteena olevalle laitokselle, kuten direktiivin 2014/59/EU 36 artiklassa, vaan siinä säädetään ainoastaan, että myynnistä saatavasta tuotosta jäljelle jäävä määrä palautetaan alkuperäiselle luottolaitokselle tai sen pesään sen jälkeen, kun kriisinratkaisurahastosta [(Fundo de Resolução)] [alkup. s. 5], talletussuojarahastosta [(Fundo de Garantia de Depósitos)] tai maatalouden keskinäisestä velkatakaurahastosta [(Fundo de Garantia do Crédito Agrícola Mútuo)] saadut määrät on maksettu takaisin.

62. Tämä ratkaisu poikkeaa paljon direktiivin mukaisesta ratkaisusta, sillä kriisinratkaisun kohteena olevan laitoksen osakkeiden ”takavarikoinnilla” ei pystytä varmistamaan asianmukaisen korvauksen maksamista ajallaan.

63. Toiseksi RGICSF:n 145-B §:n 3 momentissa säädetään velkojien suojamekanismista, muttei vastaavasta osakkeenomistajien mekanismista, toisin kuin direktiivissä 2014/59/EU, vaikka tosiasiaa juuri Portugalin sääntelyviranomaiset, muiden muassa Banco de Portugal, ovat myöntäneet, että osakkeenomistajille on taattava riittävä korvaus, ja vaikka niitä kuultiin – kuten tiedetään – annettaessa asetus nro 114-A/2014, jossa ei käsittämättömällä tavalla säädetä minkäänlaisesta asianmukaisesta osakkeenomistajien korvausmekanismista.

64. Vaikka tässä tilanteessa kansallista lainsäädäntöä olisi mahdollista tulkita unionin oikeuden mukaisesti, kuten asian ratkaissut tuomioistuimien myöntää, soveltamalla näin osakkeenomistajiin periaatetta, jonka mukaan velkojat eivät saa jäädä kriisinratkaisussa huonompaan asemaan, tällainen ratkaisu ei olisi riittävä edellä 159–164 kohdassa selitetyistä syistä.

65. On vielä todettava, että vaikka kansallisessa lainsäädännössä vahvistetuilla kahdella mekanismilla, joista ei ilmene, että osakkeenomistajiin sovelletaan sitä periaatetta, etteivät velkojat saa jäädä kriisinratkaisussa huonompaan asemaan, suojataan osakkeenomistajien omistusoikeutta asian ratkaisseen tuomioistuimen näkemyksen mukaan väitetyksi riittävällä tavalla, tällaisia mekanismeja ei voida pitää asianmukaisina eikä riittävinä edellä 165–171 kohdassa esitetyistä syistä.

66. Osakkeenomistajien suojamekanismia koskevia direktiivin säännöksiä ei siis ole saatettu kansallisen lainsäädännön osaksi, eikä tätä ongelmaa voida ratkaista yhdenmukaisella tulkinnalla tai paikata sovellettavan kansallisen lainsäädännön mukaisilla osakkeenomistajia väitetyksi suojaavilla mekanismeilla.

67. Kolmanneksi asetuksessa nro 114-A/2014 ei säädetä myöskään edellä mainittujen kahden erillisen arvostuksen tekemisestä sellaisina kuin niistä säädetään direktiivin 2014/59/EU 36 ja 74 artiklassa; nämä arvostukset olisivat ehdottoman tärkeitä osakkeenomistajien ja velkojien suojamekanismien asianmukaisen ja oikea-aikaisen soveltamisen varmistamiseksi.

68. Asetuksessa nro 114-A/2014 säädetään vain yhdestä ainoasta arvostuksesta (ks. RGICSF:n 145-F §:n 5 momentti ja 145-H §:n 4 momentti), eikä siinä säädetä velvollisuudesta toteuttaa arvostus kiireellisesti, mikä voi vain heikentää arvostuksen paikkansapitävyyttä ja oikea-aikaisuutta.

69. Direktiivin välittömän vaikutuksen ja täytäntöönpanolle varatun määräajan osalta on todettava lisäksi, ettei ole hyväksyttävää, että jäsenvaltio päättää nimenomaisesti saattaa direktiivin kansallisen lainsäädännön osaksi [alkup. s. 6] mutta tekee sen puutteellisesti, vaikka tämä tapahtuisi ennen täytäntöönpanolle varatun määräajan päättymistä. Tällä tavalla toimiessaan se jättää noudattamatta velvoitteita, jotka kuuluvat sille SEUT 4 artiklan 3 kohdan ja SEUT 288 artiklan nojalla.

70. Unionin tuomioistuin on katsonut tarkastellessaan kansallisten oikeussääntöjen yhdenmukaisuutta Euroopan unionin direktiivien kanssa, että kansallisten säännösten, joiden nimenomaisena tavoitteena on [– –] tällaisen direktiivin täytäntöönpano, voidaan katsoa kuuluvan direktiivin soveltamisalaan kyseisen direktiivin voimaantulopäivästä lukien, ei siis vasta täytäntöönpanolle varatun määräajan päättymisestä lukien, joten kun jäsenvaltio saattaa direktiivin kansallisen lainsäädännön osaksi, sillä on erityinen velvollisuus tehdä tämä asianmukaisella tavalla ja täysimääräisesti, vaikkei täytäntöönpanolle varattu määräaika olisi vielä päättynyt.

71. Käsiteltävässä asiassa kyseessä olevilla kansallisilla oikeussäännöillä on nimenomainen [– –] tarkoitus [– –] saattaa direktiivi 2014/59/EU Portugalin lainsäädännön osaksi. Tällä tavoin ne saattavat rahoituslaitosten kriisinratkaisusäännösten unionin oikeuden soveltamisalaan.

72. Direktiivissä 2014/59/EU ja erityisesti sen 36, 73 ja 74 artiklassa pyritään nostamaan esille perusoikeuskirjassa vahvistetut suhteellisuusperiaate ja

omistusoikeus, joten tästäkin syystä – suhteellisuusperiaatteen ja omistusoikeuden, joiden toteutumista direktiivin säännöksillä tavoitellaan, loukkaamisen vuoksi – Portugalin lainsäätäjän on katsottava jättäneen noudattamatta perussopimuksen mukaisia velvoitteitaan, kun se ei ole saattanut edellä mainittuja artikloja asianmukaisesti kansallisen lainsäädännön osaksi.

73. Lisäksi on pidettävä vielä mielessä, että jäsenvaltioita koskee jo ennen direktiivin täytäntöönpanolle varatun määräajan päättymistä sekä direktiivin voimaantulon jälkeen nykyisistä SEUT 4 artiklan 3 kohdasta ja SEUT 288 artiklasta johtuva velvollisuus, jonka mukaan ”jäsenvaltio, jolle direktiivi on osoitettu, pidättyä direktiivin täytäntöönpanolle varatun määräajan kuluessa antamasta säännöksiä, jotka ovat omiaan vakavasti vaarantamaan direktiivissä säädetyt tavoitteen toteuttamisen”; tämä on niin sanottu estävä vaikutus.

74. [– –] Vaikka valituksenalaisen tuomion antanut tuomioistuin on myöntänyt, että jäsenvaltioilla on tällainen velvollisuus, se on katsonut kuitenkin, ettei tällaista estävää vaikutusta ollut tässä tapauksessa.

75. Kyseinen tuomioistuin on väärässä, sillä [– –] kun kansallinen lainsäätäjät jätti direktiivin 2014/59/EU epäasianmukaisella tavalla kansallisen lainsäädännön osaksi saattaessaan säätämättä nimenomaisesti varojen ja velkojen asianmukaisesta arvostuksesta sekä riittävien korvausten maksamisesta kriisinratkaisun kohteena olevalle laitokselle ja sen osakkeenomistajille, syntyi tilanne, jossa kriisinratkaisutoimi oli mahdollista toteuttaa siten kuin Banco de Portugal sen toteutti, ja tämän vaikutukset ulottuvat toimen toteuttamishetkeä pidemmälle ja [– –] paljon direktiivin 2014/59/EU täytäntöönpanolle varattua määräaika pidemmälle.

[alkup. s. 7] 76. On siis katsottava, että 1.8.2014 annetulla asetuksella nro 114-A/2014 – joka annettiin kyseisenä päivänä ainoastaan siitä syystä, että kahta päivää myöhemmin hyväksyty Banco de Espírito Santo kriisinratkaisutoimi kuuluisi sen soveltamisalaan – tehty direktiivin 2014/59/EU puutteellinen kansallisen lainsäädännön osaksi saattaminen on vaarantanut vakavalla tavalla kyseisessä direktiivissä säädetyt tavoitteen toteutumisen, kuten jo tuolloin oli selvästi nähtävissä, sillä siitä muodostuva kriisinratkaisutoimia koskeva säännöstö oli selvästi vastoin direktiiviä 2014/59/EU.

77. Koska mainittu kriisinratkaisutoimia koskeva säännöstö eli RGICSF:n 145-A-145-O § on kokonaisuudessaan vastoin useita unionin oikeuteen kuuluvia oikeussääntöjä ja periaatteita, on [– –] STA:n tästä syystä [– –] poikettava siitä [– –] kokonaan unionin oikeuden ensisijaisuuden perusteella. – –

[– –] Esillä oleva valitus on hyväksyttävä [– –].”

Banco de Portugal on lausunut seuraavaa [– –]:

”– – LL) Kriisinratkaisun kohteena olevan pankin osakkeenomistajien yksityistä omistusoikeutta ja suhteellisuusperiaatetta, sellaisina kuin nämä on vahvistettu

Euroopan unionin perusoikeuskirjan 17 artiklassa ja ensimmäisen lisäpöytäkirjan 1 artiklassa, väitetysti loukanneesta kriisinratkaisutoimesta todetaan edellä, ettei [– –] mikään [– –] valittajan väittämistä eroa olennaisilta osin niistä väittämistä, joiden mukaan kriisinratkaisutoimi on pätemätön, koska se loukkaa Portugalin lainsäädännön mukaisia yksityistä omistusoikeutta ja suhteellisuusperiaatetta [– –], [– –], [koska] tällaiset oikeudet ja periaatteet eivät luonnollisestikaan eroa olennaisilta osiltaan [– –] asianomaisen suojan soveltamisalan ja sisällön osalta siitä, mitä niistä säädetään ja määrätään unionin oikeudessa.

MM) Lisäksi [– –] tulkinta, jonka valittaja esittää valituksenalaisesta tuomiosta (ja siinä mainitusta Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä), [on] ilmeisen virheellinen, sillä siinä hyväksytään periaatteen, jonka mukaan velkojat eivät saa jäädä kriisinratkaisussa huonompaan asemaan, välitön sovellettavuus kriisinratkaisun kohteena olevien luottolaitosten osakkeenomistajiin asetuksen nro 114-A/2014 voimassaolon aikana (eli ennen direktiivin 2014/59/EU täytäntöönpanolle varatun määräajan päättymistä), mikä ei vastaa [– –] selvästikään totuutta, koska asian ratkaissut tuomioistuin on todennut tästä ainoastaan, ettei [– –] se, ettei kyseistä periaatetta ole vahvistettu osakkeenomistajien osalta Banco de Espírito Santo kriisinratkaisuun sovelletussa kansallisessa säännöstössä, merkitse sitä, ettei ”valtion sopimussuhteen ulkopuolisen vahingonkorvausvastuun yhteydessä – – myös osakkeenomistajien asema sisältyisi kyseisen säädöksen mukaisen suojan soveltamisalaan, jos [alkup. s. 8] niiden oikeudellinen asema heikentyisi likvidointiskenaarioon verrattuna, mitä ei joka tapauksessa väitetä tapahtuneen”.

NN) Valittaja [– –] ei voi väittää näin muiltakaan osin [– –], sillä [– –] pankkien kriisinratkaisua käytetään ääriskenaariossa, jossa luottolaitos ei täyty sovellettavia suhdelukuvaatimuksia ja on kykenemätön täyttämään velvoitteitaan välittömästi tai lyhyellä aikavälillä (ks. RGICSF:n 145-C §:n 1 ja 3 momentti), ja on luonnollista todeta, että Banco de Espírito Santoon kohdistuneen kriisinratkaisutoimen toteuttamiselle vaihtoehtoisessa skenaariossa, jossa se olisi todettu välittömästi maksukyvyttömäksi ja likvidoitu hallitsemattomalla tavalla, osakkeenomistajien tilanne olisi sama ellei huonompi kuin millaiseksi se tosiasiallisesti muodostui tuon toimen toteuttamisen jälkeen.

OO) Nimenomaan tässä skenaariossa – hyväksyen sen mahdollisuuden, että osakkeenomistajat voivat joutua konkreettisesti huonompaan tilanteeseen kuin vaihtoehtoisessa skenaariossa, jossa luottolaitos likvidoitaisiin ilman kriisinratkaisutoimia [– –] – merkitykselliseksi voivat muodostua RGICSF:n 145-I §:n 4 momentin [– –] säännös, joka koskee omaisuudenhoitoyhtiön myynnistä saatavan tuoton mahdollisen ylijäämän saantia, ja toisaalta se ilmeinen hyöty, jota kriisinratkaisun kohteena olevan pankin hallitusta likvidoinnista voi aiheutua, siltä osin kuin näillä voidaan auttaa neutraloimaan vaikutukset, joita voi aiheutua kriisinratkaisuskenaariossa ja välittömästi ennen kriisinratkaisua toteutetun likvidoinnin skenaariossa osakkeenomistajien tilanteessa mahdollisesti (epätodennäköisesti) ilmenevistä eroista.

PP) [– –] On välttämätöntä todeta, ettei se, ettei kriisinratkaisutoimen toteuttamisen perusteena olleessa kansallisessa lainsäädännössä säädetä kriisinratkaisun kohteena olevan pankin osakkeenomistajille maksettavasta korvauksesta, ole vastoin edellä mainittuja perusoikeuskirjan 17 artiklaa ja ensimmäisen lisäpöytäkirjan 1 artiklaa, koska osakkeenomistajien omistusoikeuden mahdollinen rajoittaminen on täysin perusteltua, kun otetaan huomioon niiden tekemien sijoitusten varsinainen luonne ja rajat: osakkeenomistajat ovat pankin omistajia ja ne joutuvat tästä syystä vastaamaan ensimmäisinä rahoitustilanteen heikentymisen seurauksista (kuten tapahtuu myös yleisen maksukyvyttömyyssäännösten mukaisesti).

QQ) Valittajan väite siitä, että Banco de Portugalin olisi pitänyt soveltaa Banco de Espírito Santoon kohdistuneen kriisinratkaisutoimen yhteydessä direktiivin 2014/59/EU 34 artiklan 6 kohdan e alakohdassa sekä 73 ja 74 artiklassa säädetyn kaltaisia ratkaisuja (jotka koskevat mahdollisen korvauksen myöntämistä kriisinratkaisun kohteena olevalle pankille ja sen osakkeenomistajille) riippumatta siitä, mitä kyseisen kriisinratkaisutoimen toteutushetkellä sovelletussa kansallisessa lainsäädännössä säädetään, koska nuo ratkaisut vastaavat yksityistä omistusoikeutta koskevia vaatimuksia, ei ole muiltakaan osin [– –] perusteltu jo pelkästään siitä syystä, että kriisinratkaisuviranomaisen on toteutettava kriisinratkaisutoimi kansallisessa oikeusjärjestyksessä kyseisellä hetkellä voimassa olevan säännösten pohjalta.

RR) [– –] Väitetystä direktiivin 2014/59/EU kansallisen lainsäädännön osaksi saattamatta jättämisestä tai asetuksella nro 114-A/2014 tapahtuneesta puutteellisesta kansallisen lainsäädännön osaksi saattamisesta sekä niistä seurauksista, joita [alkup. s. 9] aiheutuisi viimeksi mainitun jättämisestä soveltamatta Euroopan unionin oikeuden ensisijaisuuden perusteella, on todettava, että myös näiden osalta on osoitettu, että Massa Insolvente da Espírito Santo Financial Groupin valitusta on ilmeisen mahdotonta hyväksyä.

SS) Kuten Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee ja johtuu [– –], 1.8.2014 Portugalin lainsäätäjän ei ollut tarvinnut saattaa yhtään direktiivin säännöstä kansallisen lainsäädännön osaksi, joten näillä säännöksillä ei ole välitöntä vaikutusta eivätkä kansalliset tuomioistuimet ole näin ollen velvollisia noudattamaan mainitussa direktiivissä säädetyn osalta periaatetta, jonka mukaan kansallista oikeutta on tulkittava unionin oikeuden mukaisesti.

TT) On toisaalta kiistatta täysin hyväksyttävää saattaa direktiivi kansallisen lainsäädännön osaksi vain osittain, vaihe kerrallaan, kunhan tämä tapahtuu ennen asianomaiselle täytäntöönpanolle varatun määräajan päättymistä, ilman että direktiivillä olisi tällöin välitön vaikutus etenkin kaikkien sen säännösten osalta.

UU) Tästä on todettava lisäksi, [– –] ettei [– –] lainsäätäjä rikkonut asetuksella nro 114-A/2014 velvollisuutta pidäytyä ennen direktiivin 2014/59/EU täytäntöönpanolle varatun määräajan päättymistä antamasta säännöksistä, jotka

ovat omiaan vakavasti vaarantamaan kyseisessä direktiivissä säädetyn tavoitteen toteutumisen, ja näin on siksi – kuten on osoitettu – että tämän velvollisuuden täyttämistä (ja täyttämättä jättämistä) mitataan kansallisessa oikeusjärjestyksessä tosiasiallisesti annettujen oikeussäntöjen vaikutusten perusteella eikä sillä perusteella, ettei toimia, jotka eivät olleet vielä sitovia, ole saatettu kansallisen lainsäädännön osaksi, mistä on ollut kyse käsiteltävässä asiassa.

VV) Näin on myös siksi, että direktiivissä 2014/59/EU [– –] nimenomaisesti vahvistettujen ensiarvoisen tärkeiden tavoitteiden ja päämäärien joukossa ei mainita edes epäsuorasti tai implisiittisesti yhtään sellaista, joka koskisi unionin laajuista tarvetta suojata kriisinratkaisun kohteena olevia luottolaitoksia ja niiden osakkeenomistajia korvauksia maksamalla (toisin kuin mainitaan selkeästi niiden velkojien osalta), minkä perusteella voidaan päätellä, ettei se, että asetuksessa nro 114-A/2014 ei säädetä mahdollisten korvausten maksamisesta kriisinratkaisun kohteina oleville pankeille ja niiden osakkeenomistajille, vaaranna tai voi vaarantaa mainitun direktiivin tavoitteiden tulevaa toteutumista.

WW) Muilta osin on todettava, että vaikka kriisinratkaisun kohteina olevien pankkien ja niiden osakkeenomistajien suojaaminen korvauksia maksamalla olisi de iure yksi direktiivin 2014/59/EU olennaisista tavoitteista, myöskään asetus nro 114-A/2014 ei olisi tosiasiallisesti vaarantanut sitä – saatikka vakavalla tavalla – ennen kaikkea siksi, etteivät [– –] sen säännökset ole estäneet tai rajoittaneet kriisinratkaisutoimien kohteeksi myöhemmin, kyseisen direktiivin täytäntöönpanolle varatun määräajan päätyttyä, joutuneiden pankkien tai niiden osakkeenomistajien mahdollisuutta saada tosiasiallisesti tiettyjä vastikkeita, kun näitä koskevat edellytykset ovat täyttyneet; – –”

[alkup. s. 10] – Novo Banco SA on lisäksi esittänyt Massa Insolvente do Espírito Santo Financial Groupin tekemää valitusta koskevassa vastineessaan seuraavaa: –

[”] 17) Valittaja ei ole pystynyt osoittamaan [– –] väitettyä Euroopan unionin perusoikeuskirjan 17 artiklassa ja Euroopan ihmisoikeussopimuksen ensimmäisen lisäpöytäkirjan 1 artiklassa vahvistettujen omistusoikeuden ja suhteellisuusperiaatteen loukkausta.

18) Vaikka edellä mainittu direktiivi saatettiin Portugalin lainsäädännön osaksi vain osittain asetuksella nro 114-A/2014 [– –], jäsenvaltioilla oli direktiivin 130 artiklan mukaisesti 31.12.2014 asti aikaa saattaa direktiivi kansallisen lainsäädäntönsä osaksi.

19) Valittaja ei ole esittänyt alkuperäisessä kanteessaan eikä myöskään valitusperusteissaan syytä, joiden vuoksi RGICSF:n 145-A–145-O §:n soveltamisesta olisi poikettava.

20) Euroopan komissio ja Euroopan keskuspankki ovat auttaneet Banco de Portugalia 3.8.2018 tehdyn päätöksen hyväksymisessä, eivätkä ne ole vastustaneet kyseistä päätöstä. – –

34) Kantajan, nykyisen valittajan, laatimaa ennakkoratkaisupyyntöä ei voida ottaa lainkaan tutkittavaksi etenkin siksi, että se on ilmeisen merkityksetön. – – [”]

[– –]*

II – Perustelut

Viitataan valituksenalaisen tuomion yhteydessä toteen näytettyihin tosiseikkoihin, jotka katsotaan toistetun tässä välipäätöksessä.

*

OKEUDELLINEN ARVIOINTI

[alkup. s. 11] Massa Insolvente da Espírito Santo Financial Group S.A. on valittanut TAF de Lisboan ratkaisusta, joka koskee ennakkoratkaisun pyytämisen tarvetta.

Se väittää tältä osin, että toisin kuin kansallinen tuomioistuin esittää, tässä on kyse (i) direktiivin 2014/59/EU 36, 73 ja 74 artiklan tulkinnasta varojen erottelua koskevan toimenpiteen soveltamisen yhteydessä; (ii) mahdollisesta unionin oikeuden noudattamatta jättämisestä, johon Portugalin valtio on syyllistynyt saattaessaan direktiivin 2014/59/EU kansallisen lainsäädännön osaksi epäasianmukaisella tavalla asetuksella nro 114-A/2004, ja (iii) kansallisten tuomioistuinten mahdollisesta velvollisuudesta tulkita kansallista lainsäädäntöä direktiivin 2014/59/EU mukaisesti.

[– –] [alkup. s. 12] [– –].

Banco de Portugal vaatii hylkäämään valituksen [– –].

[– –].

*

[– –].

[– –] Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 267 artiklan mukaan Euroopan unionin (unioni) jäsenvaltioiden tuomioistuinten on pyydettävä Euroopan unionin tuomioistuimelta (unionin tuomioistuin) ennakkoratkaisua, kun on kyse unionin oikeuden tulkinnasta tai pätevyydestä ja kun ennakkoratkaisu on tarpeen, jotta kansallinen tuomioistuin voi ratkaista asian, tai aina kun tuomioon ei saa hakea kansallisen lainsäädännön mukaan muutosta.

Kun unionin oikeuteen liittyvä kysymys tulee esille sellaisessa kansallisessa tuomioistuimessa käytävässä asiassa, jonka päätöksiin ei kansallisen lainsäädännön mukaan saa hakea muutosta, tämän tuomioistuimen on pyydettävä

siitä unionin tuomioistuimelta ennakkoratkaisua (SEUT 267 artiklan kolmas kohta).

[alkup. s. 13] [– –] Kansallisen tuomioistuimen on arvioitava tällaisen pyynnön tarvetta ja tehtävä sitä koskeva päätös riippumatta siitä, ovatko asianosaiset esittäneet sitä koskevaa vaatimusta.

[– –].

Koska STA on velvollinen pyytämään ennakkoratkaisua, tämän valitusperusteen tutkiminen ei ole tarpeen.

[– –].

2. [– –] Ennakkoratkaisua on pyydettävä, kun käy selväksi, että unionin tuomioistuimen ratkaisu on tarpeen, jotta kansallinen tuomioistuin voi antaa päätöksensä ja kun kansallinen tuomioistuin pystyy määrittelemään riittävän täsmällisesti menettelyn oikeudellisen kehyksen ja tosiseikaston sekä tästä esille nousevat ennakkoratkaisukysymykset.

Kuten SEUT 267 artiklassa määrätään:

”Euroopan unionin tuomioistuimella on toimivalta antaa ennakkoratkaisu:

- a) *perussopimusten tulkinnasta;*
- b) *unionin toimielimen, elimen tai laitoksen säädöksen pätevyydestä ja tulkinnasta.*

[alkup. s. 14] *Jos tällainen kysymys tulee esille jäsenvaltion tuomioistuimessa, tämä tuomioistuin voi, jos se katsoo, että kysymys on ratkaistava, jotta se voi antaa päätöksen, pyytää Euroopan unionin tuomioistuinta ratkaisemaan sen.*

Jos tällainen kysymys tulee esille sellaisessa kansallisessa tuomioistuimessa käsiteltävänä olevassa asiassa, jonka päätöksiin ei kansallisen lainsäädännön mukaan saa hakea muutosta, tämän tuomioistuimen on saatettava kysymys Euroopan unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi.

Jos tällainen kysymys tulee esille kansallisessa tuomioistuimessa käsiteltävänä olevassa asiassa, joka koskee pidätettyä henkilöä, Euroopan unionin tuomioistuin tekee ratkaisunsa mahdollisimman pian.”

On tutkittava, [– –] onko [– –] asiassa kyseessä unionin elimen säädöksen pätevyys tai tulkinta.

Massa Insolvente da Espírito Santo Financial Group S.A. väittää [– –], että kyseessä oleva kriisinratkaisutoimi on vastoin Euroopan unionin oikeutta ja erityisesti omistusoikeutta ja suhteellisuusperiaatetta (Euroopan unionin perusoikeuskirjan 17 ja 52 artikla sekä direktiivin 2014/59/EU 32, 36, 73 ja

74 artikla), koska toimen perusteella täyttyy kumulatiivisesti useita edellytyksiä, jotka koskevat erityisesti välttämättömyyttä ja oikeasuhteisuutta kyseessä oleviin tavoitteisiin nähden; valituksenalaisessa tuomiossa ei mainita mitään näistä, mikä johtuu siitä, että mainittu direktiivi on saatettu epäasianmukaisella tavalla kansallisen lainsäädännön osaksi asetuksella nro 114-A/2014 [– –], 31.12.1992 annetun asetuksen nro 298/92 [RGICSF:n] 145-A–145-O §:ssä [– –], mikä on [– –] vastoin paitsi kyseistä lainsäädäntöä, myös unionin oikeuden ensisijaisuuden periaatetta.

Tässä kyseessä olevalla [– –] asetuksella nro 114-A/2014 [– –] muutettiin ”*luotto- ja rahoituslaitosten yleisestä säätelystä 31.12.1992 annettua asetusta nro 298/92, jolla muutetaan kriisinratkaisutoimien soveltamista koskevassa VIII osastossa olevaa säännöstöä ja saatetaan osittain kansallisen lainsäädännön osaksi luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten elvytys- ja kriisinratkaisukehyksestä 15.5..2014 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/59/EU.*”

[**alkup. s. 15**] Asetus nro 298/92 [– –] oli voimassa ennen asetuksen nro 114-A/2014 voimaantuloa sellaisena kuin se oli muutettuna 10.5.2013 annetulla asetuksella nro 63-A/2013, johon sisältyivät seuraavat säännökset:

”145-A §

Kriisinratkaisutoimien tavoitteet

Banco de Portugal voi toteuttaa niiden luottolaitosten kohdalla, joiden kotipaikka on Portugalissa, tässä luvussa säädettyjä toimia, joilla on jokin seuraavista tavoitteista:

- a) varmistetaan olennaisten rahoituspalvelujen tarjoamisen jatkuminen;*
- b) varaudutaan järjestelmäriskiiin;*
- c) suojataan verovelvollisten ja valtion talouden edut;*
- d) turvataan tallettajien luottamus.*

145-B §

Kriisinratkaisutoimien toteuttamisen pääperiaate

1 - Kriisinratkaisutoimia toteutettaessa on varmistettava, että luottolaitoksen osakkeenomistajat ja velkojat vastaavat ensisijaisesti kyseisen laitoksen tappioista asiaankuuluvan ensisijaisuusjärjestyksen mukaisesti ja yhdenvertaisin edellytyksin kunkin velkojaryhmän sisällä.

2 - Edellisessä momentissa säädetty ei koske 164 ja 166 §:ssä säädetyn mukaisesti taattuja talletuksia.

145-C §

14

Kriisinratkaisutoimien toteuttaminen

1 - Jos luottolaitos ei täytä toimintansa harjoittamista koskevan luvan säilyttämistä koskevia vaatimuksia tai nämä vaatimukset ovat vakavassa vaarassa jäädä täyttymättä, Banco de Portugal voi toteuttaa seuraavia kriisinratkaisutoimia, jos tämä on välttämätöntä jonkin 145-A §:ssä säädetyn tavoitteen saavuttamiseksi:

- a) liiketoiminnan myynti kokonaan tai osittain toiselle laitokselle, jolla on lupa harjoittaa asianomaista toimintaa;*
- b) liiketoiminnan siirto kokonaan tai osittain yhdelle tai useammalle omaisuudenhoitoyhtiölle.*

[alkup. s. 16] 2 - Kriisinratkaisutoimia toteutetaan, jos Banco de Portugal katsoo, ettei luottolaitos pysty todennäköisesti toteuttamaan riittävän nopeasti tarvittavia toimia toimintansa riittävän vakauden palauttamiseksi ja vakavaraisuusvaatimusten täyttämiseksi.

3 - Edellä 1 momentin säännöksiä sovellettaessa toiminnan harjoittamista koskevan luvan säilyttämistä koskevien vaatimusten täyttymisen katsotaan vaarantuvan vakavasti, jos luottolaitos on niiden muiden huomioon otettavien tekijöiden lisäksi, joiden olennaisuutta Banco de Portugal tarkastelee 145-A §:ssä säädettyjen tavoitteiden valossa, jossakin seuraavista tilanteista:

- a) luottolaitokselle on aiheutunut tappiota tai on perusteltua syytä epäillä, että sille voi aiheutua lyhyellä aikavälillä tappiota, joka kuluttaa sen osakepääoman;*
- b) luottolaitoksen varat ovat pienemmät kuin sen velat tai on perusteltua syytä epäillä, että sen varat tulevat lyhyellä aikavälillä pienemmiksi kuin sen velat;*
- c) luottolaitos ei pysty maksamaan velkojaan tai on perusteltua syytä epäillä, että näin voi käydä lyhyellä aikavälillä.*

4 - Kriisinratkaisutoimien toteuttaminen ei edellytä korjaavien toimien toteuttamista niitä edeltävästi.

5 - Kriisinratkaisutoimen toteuttaminen ei estä mahdollisuutta toteuttaa milloin tahansa yksi tai useampi korjaava toimi. [– –]

145-D §

Hallinto- ja valvontaelimen toiminnan keskeyttäminen

1 - Kun Banco de Portugal päättää toteuttaa kriisinratkaisutoimen, vapautetaan kyseisen luottolaitoksen hallinto- ja valvontaelinten jäsenet tehtävistään ja, jos Banco de Portugal niin päättää, vapautetaan tehtävistään myös tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisö, jonka on annettava lakisääteinen tilintarkastuskertomus ja joka ei kuulu luottolaitoksen valvontaelimeen.

2 - Edellisessä momentissa tarkoitettussa tapauksessa Banco de Portugal nimittää luottolaitokselle hallintoelimen jäsenet seuraavassa pykälässä säädetyn mukaisesti, yhtiöjärjestyksessä mahdollisesti asetetuista rajoituksista riippumatta, sekä valvontakomission tai valvojan, johon sovelletaan 143 §:n säännöksiä tarvittavin muutoksin.

3 - Jos Banco de Portugal on vapauttanut 1 momentissa säädetyn mukaisesti tilintarkastajan tai tilintarkastusyhteisön tehtävistään, on sen nimitettävä toinen tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisö hoitamaan kyseisiä tehtäviä.

[alkup. s. 17] 4 - Hallinto- ja valvontaelinten jäsenten sekä tilintarkastajan tai tilintarkastusyhteisön, jonka on annettava lakisäätöinen tilintarkastuskertomus, joka ei kuulu asianomaisen laitoksen valvontaelimeen ja joka on vapautettu 1 momentissa säädetyn mukaisesti tehtävistään, on toimitettava kaikki Banco de Portugalin pyytämät tiedot sekä tehtävä Banco de Portugalin pyytämää yhteistyötä kriisinratkaisutoimien toteuttamisessa.

145-E §

Hallinnonhoito

1 - Laitos maksaa korvauksen Banco de Portugalin edellisen pykälän 2 momentin mukaisesti nimittämille hallinnonhoitajille, joilla on laissa ja yhtiöjärjestyksessä hallintoelimen jäsenille annettujen valtuuksien ja velvollisuuksien lisäksi seuraavat valtuudet ja velvollisuudet:

a) 145 §:n 2 momentissa säädetyt valtuudet ja velvollisuudet;

b) valtuudet panna täytäntöön Banco de Portugalin 145-F–145-I §:n nojalla antamat päätökset ilman tarvetta saada etukäteissuostumus luottolaitoksen osakkeenomistajilta.

2 - Nimitetyt hallinnonhoitajat hoitavat tehtävänsä Banco de Portugalin asettamassa määräajassa, joka voi olla enintään vuoden pituinen mutta jota voidaan jatkaa yhtä pitkillä ajanjaksoilla.

3 - Hallinnonhoidossa sovelletaan 145 §:n 3 ja 4 momentin sekä 6–10 momentin säännöksiä tarvittavin muutoksin.

145-F §

1 - Banco de Portugal voi päättää luottolaitoksen varojen, velkojen, taseen ulkopuolisten erien ja omaisuudenhoidossa olevien varojen myymisestä osittain tai kokonaan yhdelle tai useammalle laitokselle, jolla on lupa harjoittaa asianomaista toimintaa.

2 - Edellistä momenttia sovellettaessa Banco de Portugal pyytää mahdollisia ostajia esittämään ostotarjouksen ja pyrkii varmistamaan olosuhteiden

edellyttämän kiireellisyyden huomioon ottaen menettelyn läpinäkyvyyden ja asianomaisten yhdenvertaisen kohtelun.

3 - Ostajalaitosta valittaessa Banco de Portugal ottaa huomioon 145-A §:ssä säädetyt tavoitteet.

4 - Mahdollisille ostajille on annettava viipymättä mahdollisuus tutustua tietoihin, jotka koskevat luottolaitoksen rahoitus- ja pääomatilannetta, myytävien varojen, velkojen, taseen ulkopuolisten erien ja omaisuudenhoidossa olevien varojen arvostamista varten [alkup. s. 18], eikä tästä voida kieltäytyä vetoamalla 78 §:ssä säädettyyn salassapitovelvollisuuteen, sanotun kuitenkaan rajoittamatta mahdollisten ostajien velvollisuutta pitää kyseiset tiedot salassa.

5 - Edellä 1 momentissa tarkoitettua myyntiä varten Banco de Portugalin nimittämän riippumattoman laitoksen on arvostettava Banco de Portugalin valitsemat varat, velat, taseen ulkopuoliset erät ja omaisuudenhoidossa olevat varat myyntihetken arvoonsa Banco de Portugalin asettamassa määrääjassa ja luottolaitoksen kustannuksella käyttämällä markkinaolosuhteisiin perustuvaa arvostusmenetelmää ja toissijaisesti käyvän arvon menetelmää; arvostuksessa on otettava huomioon ostajalaitokselle myynnin johdosta syntyvä positiivinen tai negatiivinen aineeton arvo.

6 - Banco de Portugal määrittää kriisinratkaisurahastosta tarvittaessa annettavan rahoitustuen määrän 1 momentissa tarkoitettun myynnin toteutumisen edesauttamiseksi.

7 - Banco de Portugal voi pyytää talletussuojarahastoa tai, jos kyseessä ovat maatalousalan keskinäisen yhdenmisen velkajärjestelmän [(Sistema Integrado do Crédito Agrícola Mútu)] soveltamisalalla toteutettavat toimet, maatalouden keskinäistä velkatakurahastoa tekemään yhteistyötä suojattujen talletusten myynnissä 9.11.1998 annetun asetuksen nro 345/98, sellaisena kuin se on muutettuna 21.7.2008 annetulla asetuksella nro 126/2008, 3.11.2008 annetulla asetuksella nro 211-A/2008 ja 20.7.2009 annetulla asetuksella nro 162/2009, 167-A §:n tai 15-A §:n säännösten mukaisesti.

8 - Jos myytyjen velkojen määrä on suurempi kuin varojen määrä, niiden välisen erotuksen tasaamiseksi 6 ja 7 momentissa säädetyn mukaisesti annettavan rahoitustuen määrästä muodostuu kriisinratkaisurahaston, talletussuojarahaston tai maatalouden keskinäisen velkatakurahaston saatavia myyvältä luottolaitokselta.

9 - Jos myynnistä saadaan tuottoa, maksetaan se myyvälle luottolaitokselle.

10 - Myytyihin varoihin, velkoihin, taseen ulkopuolisiin eriin ja omaisuudenhoidossa oleviin varoihin liittyvän liiketoiminnan jatkaminen on taattava myynnin jälkeen erityisesti seuraavasti:

a) ostajalaitos on katsottava kaikkien laista ja sopimuksista johtuvien vaikutusten suhteen sijaantulijaksi myyvältä luottolaitokselta siirrettyjen oikeuksien ja velvollisuuksien osalta;

b) myyvän luottolaitoksen sekä kaikkien samaan konserniin kuuluvien yritysten, jotka tarjoavat sille palveluja myydyin liiketoiminnan alalla, on annettava käyttöön kaikki ostajalaitoksen pyytämät tiedot ja taattava ostajalaitokselle pääsy myydyin liiketoiminnan tietojärjestelmiin sekä [alkup. s. 19] jatkettava osapuolten välillä sovittavaa korvausta vastaan niiden palvelujen tarjoamista, joita ostajalaitos pitää välttämättöminä myydyin liiketoiminnan harjoittamisen sääntelemiseksi.

11 - Edellä 1 momentissa tarkoitettu myyntipäätöksestä aiheutuu vaikutuksia päinvastaisista lakisääteisistä tai sopimukseen perustuvista määräyksistä riippumatta, ja kyseinen päätös riittää perusteeksi myyntiin liittyvien lakisääteisten muodollisuuksien täyttämiseksi.

12 - Edellä 1 momentissa tarkoitettu myyntipäätös ei edellytä etukäteissuostumusta luottolaitoksen osakkeenomistajilta tai myytäviin varoihin, velkoihin, taseen ulkopuolisiin eriin ja omaisuudenhoidossa oleviin varoihin liittyvien sopimusten osapuolilta, eikä päätös ole peruste käyttää kyseisissä sopimuksissa mahdollisesti määrättyä ennen aikaista erääntymistä koskevaa oikeutta.

13 - Luottolaitoksen liiketoiminnan mahdollinen osittainen myynti ei saa haitata myyvän luottolaitoksen tekemien sopimusten siirtämistä kokonaan niin, että samalla luovutetaan siirrettyihin varoihin liittyvät vastuut, erityisesti kun kyseessä ovat rahoitusvakuussopimukset, arvopaperistamiset tai muut sopimukset, joihin sisältyy kuittaus- tai nettoutuslausekkeita.

14 - Jos varojen, velkojen, taseen ulkopuolisten erien ja omaisuudenhoidossa olevien varojen myyntihetkellä vahvistettu vastasuorite ei vastaa todistettavasti niiden käypää arvoa, voi ostava laitos Banco de Portugalin luvan saatuaan palauttaa kyseiset varat, velat, taseen ulkopuoliset erät ja omaisuudenhoidossa olevat varat edellisen momentin säännöksiä noudattaen, ja kyseistä vastasuoritetta mukautetaan tätä vastaavasti.

15 - Edellisessä momentissa säädetyn palauttamisen vaihtoehtona Banco de Portugal voi ehdottaa ostajalaitokselle myyntiä varten määrätyn vastasuoritteen sekä varojen, velkojen, taseen ulkopuolisten erien ja omaisuudenhoidossa olevien varojen välisen erotuksen arvon maksamista.

16 - Edellisessä momentissa tarkoitettu maksu voidaan suorittaa siirtämällä ostajalaitokselle uusia varoja myyvältä luottolaitokselta tai kriisinratkaisurahaston, talletussuojarahaston tai maatalouden keskinäisen velkatakurahaston määrärahoja 6 ja 7 momentin säännösten mukaisesti.

17 - Jos 1 momentissa tarkoitettun myynnin johdosta syntyy kilpailulainsäädännössä tarkoitettu keskittymä, kyseinen keskittymä voidaan

toteuttaa ennen kuin kilpailuviranomainen on tehnyt päätöksen keskittymän vastustamatta jättämisestä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta kilpailuviranomaisen myöhemmin määrittämien toimien toteuttamista.

145-G §

Liiketoiminnan siirto osittain tai kokonaan omaisuudenhoitoyhtiöille

[alkup. s. 20] 1- Banco de Portugal voi päättää siirtää luottolaitoksen varat, velat, taseen ulkopuoliset erät ja omaisuudenhoidossa olevat varat kokonaan tai osittain yhdelle tai useammalle tätä varten perustetulle omaisuudenhoitoyhtiölle, minkä tavoitteena on niiden myöhempi myynti toiselle laitokselle, jolla on lupa harjoittaa kyseessä olevaa liiketoimintaa.

2 - Banco de Portugal voi lisäksi päättää siirtää kahden tai useamman samaan konserniin kuuluvan luottolaitoksen varat, velat, taseen ulkopuoliset erät ja omaisuudenhoidossa olevat varat kokonaan tai osittain yhdelle tai useammalle omaisuudenhoitoyhtiölle edellisessä momentissa mainitussa tarkoituksessa.

3 - Omaisuudenhoitoyhtiö on luottolaitos, joka katsotaan juridisesti pankiksi ja jonka pääoma on kokonaisuudessaan kriisinratkaisurahaston hallussa.

4 - Omaisuudenhoitoyhtiön pääoman antaa kriisinratkaisurahasto omista varoistaan.

5 - Omaisuudenhoitoyhtiö perustetaan Banco de Portugalin päätöksellä, jossa hyväksytään asianomainen yhtiöjärjestys; II osaston II luvussa säädettyä ei sovelleta.

6 - Edellisessä momentissa tarkoitetun päätöksen jälkeen omaisuudenhoitoyhtiö saa luvan harjoittaa 4 §:n 1 momentissa tarkoitettua toimintaa.

7 - Omaisuudenhoitoyhtiöllä on oltava pääomaa vähintään se määrä, jota edellytetään Banco de Portugalin kuulemisen jälkeen annetussa finanssialasta vastaavan hallituksen jäsenen määräyksessä, ja sen on täytettävä pankkeihin sovellettavat säännökset.

8 - Omaisuudenhoitoyhtiö voi aloittaa toimintansa, vaikkei se ole täyttänyt laissa säädettyjä yrityksen rekisteröintiä ja muita muodollisuuksia koskevia vaatimuksia, sanotun kuitenkaan rajoittamatta velvollisuutta täyttää nämä vaatimukset viipymättä myöhemmin.

9 - Banco de Portugal määrittelee tiedonannossaan omaisuudenhoitoyhtiöiden perustamiseen ja toimintaan sovellettavat säännöt.

10 - Yhtiölakia [Código das Sociedades Comerciais] sovelletaan omaisuudenhoitoyhtiöihin näiden laitosten toiminnan tavoitteiden ja luonteen edellyttämien muutoksin.

11 - Banco de Portugalin on nimitettävä kriisinratkaisurahaston johtokunnan ehdotuksesta omaisuudenhoitoyhtiön hallinto- ja valvontaelinten jäsenet, joiden on noudatettava kaikkia Banco de Portugalin antamia ohjeita ja suosituksia, jotka liittyvät erityisesti omaisuudenhoitoyhtiön toiminnan johtamista koskeviin päätöksiin.

12 - Omaisuudenhoitoyhtiön toiminta-aika on kaksi vuotta, ja sitä voidaan pidentää yhden vuoden pituisissa jaksoissa yleiseen etuun liittyvistä perustelluista syistä erityisesti, jos rahoitusvakauteen kohdistuvat riskit ovat edelleen olemassa tai jos [alkup. s. 21] kyseisten varojen, velkojen, taseen ulkopuolisten erien ja omaisuudenhoidossa olevien varojen myynnistä käytävät neuvottelut ovat käynnissä; toiminta-aika voi kuitenkin olla enintään viisi vuotta.

13 - Omaisuudenhoitoyhtiön on noudatettava toimintansa harjoittamisessa sellaisia yritystoiminnan johtamisen perusteita, joilla varmistetaan riskitason pysyminen matalana.

14 - Luottolaitoksen varojen, velkojen, taseen ulkopuolisten erien ja omaisuudenhoidossa olevien varojen siirtämisestä osittain tai kokonaan tätä varten perustetulle yhdelle tai useammalle omaisuudenhoitoyhtiölle on ilmoitettava kilpailuviranomaiselle, ja samoin on ilmoitettava mahdollisesta 12 momentissa säädetyn toiminta-ajan jatkamisesta; kun huomioon otetaan yhtiön väliaikaisuus, kyseessä ei kuitenkaan ole kilpailulainsäädännössä tarkoitettu yrityskeskittymän muodostaminen.

145-H §

Omaisuudenhoitoyhtiön pääoma ja rahoitus

1 - Banco de Portugal valitsee varat, velat, taseen ulkopuoliset erät ja omaisuudenhoidossa olevat varat, jotka siirretään omaisuudenhoitoyhtiölle tämän perustamisen yhteydessä.

2 - Omaisuudenhoitoyhtiölle ei voida siirtää mitään velvoitteita, joista alkuperäinen luottolaitos on sopinut seuraavien suostumuksella:

a) sen osakkeenomistajat, hallinto- tai valvontaelinten jäsenet, tilintarkastajat tai tilintarkastusyhteisöt taikka henkilöt, joilla on vastaava asema sellaisissa muissa yrityksissä, jotka ovat määräysvaltasuhteessa kyseiseen laitokseen tai kuuluvat sen kanssa samaan konserniin;

b) osakkeenomistajina olleet henkilöt tai yhteisöt, tai henkilöt tai yhteisöt, jotka ovat hoitaneet tai tarjonneet edellisessä kohdassa mainittuja tehtäviä tai palveluja omaisuudenhoitoyhtiön perustamista edeltäneiden neljän vuoden aikana ja joiden toteuttama tai toteuttamatta jättämä toimi on alkuperäinen syy luottolaitoksen taloudellisiin vaikeuksiin tai on johtanut tällaisen tilanteen pahentumiseen;

c) aviopuolisot, ensimmäisen polven lähisukulaiset ja avioliiton kautta sukulaisiksi tulleet tai kolmannet, jotka toimivat edellisissä kohdissa mainittujen henkilöiden tai yhteisöjen puolesta;

d) luottolaitokseen liittyneistä tapahtumista vastuulliset tai niistä suoraan tai välikäden kautta hyötyneet henkilöt, jotka ovat olleet taloudellisten vaikeuksien alkusyynä tai ovat Banco de Portugalin näkemyksen mukaan pahentaneet näitä vaikeuksia vastuutehtäviensä yhteydessä toteuttamallaan tai toteuttamatta jättämillään toimilla.

3 - Omaisuudenhoitoyhtiölle ei voida kuitenkaan siirtää luottolaitoksen omien varojen laskennassa käytettäviä välineitä, joita koskevat edellytykset Banco de Portugal on hyväksynyt.

[alkup. s. 22] 4 - Banco de Portugalin nimittämän riippumattoman yhteisön on arvostettava 1 momentin mukaisesti valitut varat, velat, taseen ulkopuoliset erät ja omaisuudenhoidossa olevat varat siirtohetken mukaiseen arvoonsa asetetussa määräajassa ja luottolaitoksen kustannuksella.

5 - Kun 1 momentissa tarkoitettu siirto on tehty, Banco de Portugal voi milloin tahansa

a) siirtää alkuperäisen luottolaitoksen muita varoja, velkoja, taseen ulkopuolisia eriä ja omaisuudenhoidossa olevia varoja omaisuudenhoitoyhtiölle;

b) siirtää omaisuudenhoitoyhtiön varoja, velkoja, taseen ulkopuolisia eriä ja omaisuudenhoidossa olevia varoja alkuperäiselle luottolaitokselle.

6 - Banco de Portugal määrittää omaisuudenhoitoyhtiön perustamista ja sen toiminnan harjoittamista varten kriisinratkaisurahastosta tarvittaessa myönnettävän rahoitustuen määrän; tuki toteutetaan erityisesti omaisuudenhoitoyhtiölle mihin tahansa tarkoitukseen myönnettävinä lainoina tai antamalla käyttöön tarvittaviksi katsottavat varat omaisuudenhoitoyhtiön pääomanlisäyksiä varten.

7 - Banco de Portugal voi pyytää talletussuojarahastoa tai, jos kyseessä ovat maatalousalan keskinäisen yhdennetyn velkajärjestelmän soveltamisalalla sovellettavat toimet, maatalouden keskinäistä velkatakuurahastoa tekemään yhteistyötä suojattujen talletusten siirtämisessä omaisuudenhoitoyhtiölle 9.11.1998 annetun asetuksen nro 345/98 167-A §:n tai 15-A §:n säännösten mukaisesti.

8 - Omaisuudenhoitoyhtiölle siirrettävien velkojen ja taseen ulkopuolisten erien kokonaismäärä voi olla enintään alkuperäiseltä luottolaitokselta siirrettyjen varojen kokonaismäärä, johon lisätään tarvittaessa kriisinratkaisurahastosta, talletussuojarahastosta tai maatalouden keskinäisestä velkatakuurahastosta peräisin olevat varat.

9 - Edellä 1 momentissa tarkoitetun siirron jälkeen on taattava siirrettyihin varoihin, velkoihin, taseen ulkopuolisiin eriin ja omaisuudenhoidossa oleviin varoihin liittyvien toimintojen jatkuminen, ja omaisuudenhoitoyhtiötä on pidettävä kaikkien oikeudellisten ja sopimuksista johtuvien vaikutusten suhteen sijaantulijana alkuperäiseltä luottolaitokselta siirrettyjen oikeuksien ja velvoitteiden osalta.

10 - Alkuperäisen luottolaitoksen sekä kaikkien samaan konserniin kuuluvien ja siirretyn liiketoiminnan alalla kyseiselle luottolaitokselle palveluja tarjoavien yritysten on annettava kaikki omaisuudenhoitoyhtiön pyytämät tiedot sekä taattava omaisuudenhoitoyhtiölle pääsy siirretyn liiketoiminnan tietojärjestelmiin sekä jatkettava osapuolten välillä sovittavaa korvausta vastaan niiden palvelujen tarjoamista, joita omaisuudenhoitoyhtiö pitää välttämättöminä siirretyn liiketoiminnan harjoittamisen sääntelemiseksi.

[alkup. s. 23] 11 - Edellä 1 momentissa tarkoitetusta siirrosta tehtävällä päätöksellä on vaikutuksia päinvastaisista oikeussäännöistä tai sopimusehdoista riippumatta, ja kyseinen päätös riittää perusteeksi kaikille siirtoon liittyvien lakisäateisten muodollisuuksien täyttämiseksi.

12 - Edellä 1 momentissa tarkoitettu siirtopäätös ei edellytä etukäteissuostumusta luottolaitoksen osakkeenomistajilta tai siirrettyihin varoihin, velkoihin, taseen ulkopuolisiin eriin ja omaisuudenhoidossa oleviin varoihin liittyvien sopimusten osapuolilta, eikä päätös ole peruste käyttää kyseisissä sopimuksissa mahdollisesti määrättyä enneaikaista erääntymistä koskevaa oikeutta.

13 - Varojen, velkojen, taseen ulkopuolisten erien ja omaisuudenhoidossa olevien varojen mahdollinen osittainen siirto omaisuudenhoitoyhtiölle ei saa haitata alkuperäisen luottolaitoksen tekemien sopimusten siirtämistä kokonaan niin, että samalla luovutetaan siirrettyihin varoihin liittyvät vastuut, erityisesti kun kyseessä ovat rahoitusvakuussopimukset, arvopaperistamiset tai muut sopimukset, joihin sisältyy kuittaus- tai nettoutuslausekkeita.

145-I §

Omaisuudenhoitoyhtiön pääoman myynti

1 - Omaisuudenhoitoyhtiön johdon toimivaltaan kuuluvia omaisuudenluovutuksia lukuun ottamatta Banco de Portugalin on katsoessaan, että edellytykset omaisuudenhoitoyhtiölle siirrettyjen varojen, velkojen, taseen ulkopuolisten erien ja omaisuudenhoidossa olevien varojen myymiseksi osittain tai kokonaan täyttyvät, pyydettävä muita laitoksia, joilla on lupa asianomaisen liiketoiminnan harjoittamiseen, esittämään ostotarjouksensa.

2 - Ostajalaitosta valittaessa Banco de Portugal ottaa huomioon 145-A §:ssä säädetyt tavoitteet.

3 - Myynnistä saatava tuotto on käytettävä suhteellisin osuuksin ensisijaisesti

a) kaikkien 145-H §:n 5 momentin mukaisesti annettujen määrien takaisinmaksuun kriisinratkaisurahastolle;

b) kaikkien 145-H §:n 6 momentin mukaisesti annettujen määrien takaisinmaksuun talletussuojarahastolle tai maatalouden keskinäiselle velkatakuurahastolle.

[alkup. s. 24] 4 - Kun edellisessä momentissa tarkoitettut määrät on maksettu takaisin, myynnistä saadun tuoton mahdollinen jäljelle jäänyt osuus palautetaan alkuperäiselle luottolaitokselle tai sen pesään, jos luottolaitos on asetettu maksukyvyttömyysmenettelyyn.

5 - Banco de Portugal purkaa omaisuudenhoitoyhtiön sen jälkeen, kun kaikki omaisuudenhoitoyhtiölle siirretyt varat, velat, taseen ulkopuoliset erät ja omaisuudenhoidossa olevat varat on myyty ja tästä myynnistä saatu tuotto on käytetty 3 ja 4 momentissa säädetyn mukaisesti.

6 - Jos kaikkia omaisuudenhoitoyhtiölle siirrettyjä varoja, velkoja, taseen ulkopuolisia eriä ja omaisuudenhoidossa olevia varoja ei ole mahdollista myydä, Banco de Portugal voi päättää, että omaisuudenhoitoyhtiö likvidoidaan tuomioistuinten ulkopuolista luottolaitosten maksukyvyttömyysmenettelyä noudattaen.

145-J §

Muut toimenpiteet

1 - Samaan aikaan kriisinratkaisutoimen toteuttamisen kanssa Banco de Portugal voi päättää seuraavien toimenpiteiden toteuttamisesta kriisinratkaisutoimen kohteena olevien luottolaitosten osalta, jos toimenpiteet ovat tarpeen 145-A §:ssä säädettyjen tavoitteiden saavuttamiseksi:

a) väliaikainen vapauttaminen vakavaraisuusvaatimusten noudattamisesta;

b) väliaikainen vapauttaminen aiemmin sovittujen velvoitteiden täyttämisestä ajallaan;

c) palvelutiskien ja muiden tilojen, joissa asiakkaita palvellaan henkilökohtaisesti, väliaikainen sulkeminen.

2 - Edellisen momentin b kohdan säännös ei estä säilyttämästä kaikkia oikeuksia, joita velkojilla on suhteessa yhteisvelallisiin tai takaajiin.

3 - Tässä pykälässä tarkoitettut toimenpiteet voivat olla voimassa enintään vuoden, ja niiden voimassaoloa voidaan jatkaa enintään kahteen vuoteen.

145-L §

Kuittaus- ja nettoutusjärjestelyt

1 - Jos Banco de Portugal toteuttaa jonkin kriisinratkaisutoimen, keskeytyy kuittaus- ja nettoutusjärjestelyn (netting agreements) yhteydessä määrätty niiden sopimusten, joissa asianomainen luottolaitos on osapuolena, ennen aikaista erääntymistä koskeva oikeus 48 tunniksi asianomaisen kriisinratkaisutoimen tiedoksiannosta tai siitä hetkestä lukien, jona Banco de Portugalin päätös [alkup. s. 25] julkaistaan, sen mukaan kumpi näistä on aikaisempi, jos tämän oikeuden käyttäminen perustuu kyseisen kriisinratkaisutoimen toteuttamiseen.

2 - Kun edellisessä momentissa tarkoitettu määräaika on kulunut ja sopimus on myyty tai siirretty 145-F tai 145-G §:n mukaisesti, luottolaitoksen vastapuolet eivät voi käyttää kuittaus- ja nettoutusjärjestelyjen (netting agreements) yhteydessä määrättyä ennen aikaista erääntymistä koskevaa oikeutta kriisinratkaisutoimen toteuttamisen perusteella.

3 - Sen estämättä, mitä edellisessä momentissa säädetään, 145-F tai 145-G §:n mukaisesti myytyjen tai siirrettyjen, kuittaus- ja nettoutusjärjestelyihin (netting agreements) kuuluvien sopimusten osapuolet säilyttävät muuhun kuin edellisessä momentissa tarkoitettuun perusteeseen perustuvan ennen aikaista erääntymistä koskevan oikeuden suhteessa luovuttavaan luottolaitokseen.

4 - Edellä 1 momentissa säädettyä ei sovelleta, jos ennen aikaista erääntymistä koskeva oikeus johtuu rahoitusvakuussopimuksissa sovitusta ehdoista, eikä se rajoita selvityksen lopullisuudesta maksujärjestelmissä ja arvopaperien selvitysjärjestelmissä 16.5.1998 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 98/26/EY säännösten soveltamista.

*145-M §**Maksukyvyttömyysmenettely*

Jos Banco de Portugal katsoo kriisinratkaisutoimen soveltamisen jälkeen, että 145-A §:ssä säädetyt tavoitteet on saavutettu, ja toteaa, ettei laitos täytä liiketoimintansa harjoittamista koskevan luvan säilyttämisen edellytyksiä, voi se peruuttaa asianomaisen kriisinratkaisutoimen kohteena olleen luottolaitoksen luvan ja aloittaa sovellettavassa laissa säädetyn maksukyvyttömyysmenettelyn.

*145-N §**Oikeussuojakeinot ja yleinen etu*

1 - Sen estämättä, mitä 12 §:ssä säädetään, kriisinratkaisutoimien hyväksymisestä tehtyihin Banco de Portugalin päätöksiin voidaan hakea muutosta hallintolainkäyttölainsäädännössä säädetyn muutoksenhakukeinoin, jollei seuraavien momenttien erityissäännöksistä muuta johdu, ottaen huomioon toimien hyväksymisen kannalta olennainen yleinen etu.

2 - Välitoimimenettelyssä asiavaltuus on ainoastaan sellaisten osuuksien haltijoilla, joihin liittyy yksitellen tai yhdessä vähintään 10 prosenttia asianomaisen laitoksen pääomasta tai äänioikeuksista.

[alkup. s. 26] 3 - Seikat, joita ei tarvitse todistaa asiantuntijalausunnoin ja jotka koskevat hyväksytyjen kriisinratkaisutoimien kohteena olevien tai niihin liittyvien varojen ja velkojen arvostusta, arvioidaan pääasian käsittelyssä.

4 - Banco de Portugal voi tämän luvun soveltamisalalla toteutettavia toimia koskevan kumoamistuomion täytäntöönpanon yhteydessä vedota hallintolainkäyttölain 175 §:n 2 momentin ja 163 §:n mukaisesti, kun näitä luetaan yhdessä, perusteltuun syyhyn jättää tuomio panematta täytäntöön, ja tällöin käynnistetään välittömästi menettely asianmukaisen korvauksen määrittämiseksi hallintolainkäyttölain 178 ja 166 §:ssä säädetyn mukaisesti.

5 - Saatuaan tiedoksi hallintolainkäyttölain 178 §:n 1 momentin mukaisesti ja sitä soveltaen tässä luvussa säädettyjen toimien toteuttamiseksi edellytettävät, riippumattomien laitosten laatimat arvostuskertomukset Banco de Portugal välittää hallussaan olevat kertomukset asianosaiselle ja tuomioistuimelle.

145-O §

Arvostukset ja korvausten laskeminen

1 - Sovellettaessa edellisen pykälän 4 momentissa säädettyä sekä mitä tahansa oikeussuojakeinoa, jossa on kyseessä 145-C §:n 1 momentissa tarkoitettujen toimien hyväksymiseen liittyvän korvauksen maksaminen, huomioon ei oteta arvonnousua, joka johtuu julkisesta rahoitustuesta, etenkin kriisinratkaisurahaston antamasta tuesta tai talletussuojarahaston tai maatalouden keskinäisen velkatakuurahaston mahdollisesti toteuttamasta toimenpiteestä.

2 - Riippumatta siitä, osallistuuko Banco de Portugal mahdollisesti muuna osapuolena asian käsittelyyn, sen on esitettävä edellisessä momentissa tarkoitetuissa menettelyissä arvostuskertomus, joka käsittää kaikki vakavaraisuuteen liittyvät näkökohdat, jotka voivat olla merkityksellisiä korvausta laskettaessa ja jotka koskevat erityisesti luottolaitoksen tulevaa kykyä täyttää yleiset lupavaatimukset; asian käsittelevän tuomioistuimen on ilmoitettava tästä velvoitteesta Banco de Portugalille, sanotun kuitenkaan rajoittamatta Banco de Portugalin oikeutta toimia omasta aloitteestaan.

3 - Kriisinratkaisurahasto tukee tässä pykälässä tarkoitettujen korvausten maksamista, lukuun ottamatta tapauksia, joissa Banco de Portugal on siviilioikeudellisessa vastuussa lainvastaisuudesta.”

Edellä mainittuja säännöksiä muutettiin [– –]asetuksen nro 114-A/2014 2 §:llä seuraavasti:

”145-B §

[alkup. s. 27] 1 - Kriisinratkaisutoimia toteutettaessa on varmistettava edellisessä pykälässä säädettyjen kriisinratkaisutoimien tarkoitukset huomioon ottaen, että

a) luottolaitoksen osakkeenomistajat vastaavat ensisijaisesti kyseisen laitoksen tappioista;

b) luottolaitoksen velkojat vastaavat tämän jälkeen yhdenvertaisin edellytyksin kyseisen laitoksen jäljelle jäävistä tappioista eri velkojaryhmien etusijajärjestyksen mukaisesti;

c) yksikään luottolaitoksen velkojista ei voi joutua vastaamaan suuremmasta tappiosta kuin mistä se olisi joutunut vastaamaan siinä tapauksessa, että laitos olisi likvidoitu.

2 - --.

3 - Jos kriisinratkaisun kohteena olevan luottolaitoksen likvidoinnin päättyessä osoittautuu, että kyseisen laitoksen velkojat, joiden saatavia ei ole siirretty toiselle luottolaitokselle tai omaisuudenhoidoyhtiölle, joutuvat vastaamaan 145-F §:n 6 momentissa ja 145-H §:n 4 momentissa säädetyn arvostuksen mukaisesti arvioitua määrää suuremmasta tappiosta, kuin mistä ne olisivat joutuneet vastaamaan, jos laitos olisi asetettu maksukyvyttömyysmenettelyyn välittömästi ennen kriisinratkaisutoimen toteuttamista, on velkojilla oikeus saada kyseinen erotus kriisinratkaisurahastolta.

145-F § --

1 ---. 2 ---. 3 ---. 4 ---. 5 ---.

6 - Sovellettaessa 145-B §:n 3 momentin säännöksiä on edellisessä momentissa tarkoitettun arvostuksen sisällettävä myös arvio kunkin velkojien luokan saatavien takaisinmaksuasteesta laissa säädetyn etusijajärjestyksen mukaisesti skenaariossa, jossa luottolaitos olisi likvidoitu välittömästi ennen kriisinratkaisutoimen toteuttamista.

7. - Banco de Portugal määrittää kriisinratkaisurahastosta tarvittaessa annettavan rahoitustuen luonteen ja määrän, mukaan lukien erityisesti vakuuksien antaminen ja lainojen myöntäminen myyvälle luottolaitokselle tai ostajalaitokselle, jotta varojen ja velkojen arvo säilyisi ja 1 momentissa tarkoitettu myynti toteutuisi.

8 - [aiempi 7 momentti]

9 - Jos myytyjen velkojen määrä on suurempi kuin varojen määrä, niiden välisen erotuksen tasaamiseksi 7 ja 8 momentissa säädetyn mukaisesti annettavan rahoitustuen määristä muodostuu kriisinratkaisurahaston, talletussuojarahaston

[alkup. s. 28] tai maatalouden keskinäisen velkatakuurahaston saatavia myyvältä luottolaitokselta.

10 - *[aiempi 9 momentti]* 11 - *[aiempi 10 momentti]* 12 - *[aiempi 11 momentti]*

13 - *[aiempi 12 momentti]* 14 - *[aiempi 13 momentti]*

15 - *[aiempi 14 momentti]* 16 - *[aiempi 15 momentti]*

17 - *Edellisessä momentissa tarkoitettu maksu voidaan suorittaa siirtämällä ostajalaitokselle uusia varoja myyvältä luottolaitokselta tai kriisinratkaisurahaston, talletussuojarahaston tai maatalouden keskinäisen velkatakuurahaston määrärahoja 7 ja 8 momentin säännösten mukaisesti.*

18 - *[aiempi 17 momentti]*

19 - *Valittaessa tämän pykälän mukaisesti myytäviä varoja, velkoja, taseen ulkopuolisia eriä ja omaisuudenhoidossa olevia varoja sovelletaan 145-H §:n 2 momentin säännöksiä tarvittavin muutoksin.*

145-H §

-- 1 ---

2 - --

a) *sen osakkeenomistajat, joiden omistusosuus on siirtohetkellä vähintään 2 prosenttia pääomasta; henkilöt tai yhteisöt, jotka ovat omistaneet siirtoa edeltäneiden kahden vuoden aikana vähintään 2 prosenttia pääomasta; hallinto- tai valvontaelinten jäsenet, tilintarkastajat tai tilintarkastusyhteisöt taikka henkilöt, joilla on vastaava asema sellaisissa muissa yrityksissä, jotka ovat määräysvaltasuhteessa kyseiseen laitokseen tai kuuluvat sen kanssa samaan konserniin;*

b) --; c) --; d) --.

3 - --

4 - *Banco de Portugalin nimittämän riippumattoman laitoksen on arvostettava 1 momentin mukaisesti valitut varat, velat, taseen ulkopuoliset erät ja omaisuudenhoidossa olevat varat siirtohetken mukaiseen arvoonsa asetetussa määräajassa ja luottolaitoksen kustannuksella, ja tämän arvostuksen on sisällettävä 145-B §:n 3 momentin soveltamiseksi myös arvio siitä, mikä olisi kunkin velkojen luokan saatavien takaisinmaksuaste laissa säädetyn etusijajärjestyksen mukaisesti skenaariossa, jossa alkuperäinen luottolaitos olisi likvidoitu välittömästi ennen kriisinratkaisutoimen toteuttamista.*

[alkup. s. 29] 5 ---

6 - *Banco de Portugal* määrittää omaisuudenhoitoyhtiön perustamista ja sen toiminnan harjoittamista varten kriisinratkaisurahastosta tarvittaessa myönnettävän rahoitustuen luonteen ja määrän; tuki toteutetaan erityisesti omaisuudenhoitoyhtiölle mihin tahansa tarkoitukseen myönnettävinä lainoina tai antamalla käyttöön tarvittaviksi katsottavat varat omaisuudenhoitoyhtiön pääomanlisäyksiä tai vakuuksien antamista varten.

7 - ---, 8 ---, 9 ---, 10 ---, 11 ---, 13 ---.

145-I §

--- 1 ---, 2 ---, 3 ---:

a) kaikkien 145-H §:n 6 momentin mukaisesti annettujen määrien takaisinmaksuun kriisinratkaisurahastolle;

b) kaikkien 145-H §:n 7 momentin mukaisesti annettujen määrien takaisinmaksuun talletussuojarahastolle tai maatalouden keskinäiselle velkatakaurahastolle.

4 - ---, 5 ---, 6 ---.”

Valvottavissa laitoksissa toteutettavia kriisinratkaisutoimia koskevaa säännöstöä muutettiin puolestaan uudelleen 26.3.2015 annetulla lailla nro 23-A/2015, ja tällöin kyseinen direktiivi saatettiin kokonaan Portugalin lainsäädännön osaksi.

Unionin tuomioistuin on jo lausunut direktiivien osittaisesta kansallisen lainsäädännön osaksi saattamisesta ennen täytäntöönpanolle varatun määräajan päättymistä, ettei sillä voida vaarantaa direktiivin tavoitteiden toteuttamista, kuten käy ilmi erityisesti 18.12.1997 asiassa C-129/96 annetusta tuomiosta, jossa todetaan seuraavaa:

”ETY:n perustamissopimuksen 5 artiklan toinen kohta ja 189 artiklan kolmas kohta sekä direktiivi 91/156/ETY edellyttävät, että jäsenvaltio, jolle direktiivi on osoitettu, pidättyy direktiivin täytäntöönpanolle varatun määräajan kuluessa antamasta säännöksiä, jotka ovat omiaan vakavasti vaarantamaan direktiivissä säädetyn tavoitteen toteuttamisen.”

[– –] Unionin tuomioistuin on jo ottanut kantaa useissa muissakin tuomioissa nimenomaisesti kysymykseen siitä, onko tiettyjä direktiivin säännöksiä **[alkup. s. 30]** tulkittava siten, että ne ovat esteenä tietyille kansalliselle lainsäädännölle myös ennen niiden täytäntöönpanolle varatun määräajan päättymistä.

Ks. esimerkiksi muiden muassa [– –] unionin tuomioistuimen 2.6.2016 asiassa C-27/15 [– –] antama [tuomio] ja [– –] 26.2.2015 asiassa C-104/14 [– –] antama tuomio.

SEUT 288 artiklan kolmannessa kohdassa määrätään kiistatta, että direktiivi on [– –] saatettava kansallisen oikeusjärjestyksen osaksi ja että se velvoittaa saavutettavaan tulokseen nähden jäsenvaltioita; jäsenvaltioille jätetään kuitenkin toimivalta valita muoto ja keinot, mutta unionin tuomioistuin myöntää, että joissakin tilanteissa direktiivillä on välitön vaikutus niin, että se suojaa yksityisiä, jos direktiivin säännökset ovat ehdottomia sekä riittävän selviä ja täsmällisiä eikä jäsenvaltio ole saattanut sitä määräajassa kansallisen lainsäädännön osaksi.

Tämän perusteella, koska jokaisella jäsenvaltiolla on velvollisuus toteuttaa kaikki tarvittavat toimenpiteet direktiivissä säädetyn tuloksen saavuttamiseksi ja koska [– –] unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisesti jäsenvaltioiden ja niiden tuomioistuinten tulee pidäytyä direktiivin täytäntöönpanolle varatun määräajan kuluessa antamasta oikeussääntöjä ja tekemästä tulkintoja, jotka ovat omiaan vaarantamaan vakavasti asianomaisessa direktiivissä säädetyn tavoitteen toteuttamisen, on unionin tuomioistuimelta pyydettävä ennakkoratkaisua, jotta unionin oikeuden asianmukaisesta tulkinnasta saadaan selvyys ja tähän liittyvät epäilykset hälvenevät, esittämällä kysymys, joka on välttämätön esille tulleen lainvastaisuuden [– –] perusteiden arvioimiseksi [– –].

[– –] Esille otetuista lainvastaisuuden perusteista nousee esille [– –] kysymyksiä, jotka koskevat unionin oikeuteen kuuluvien oikeussääntöjen tulkintaa [– –] ja jotka ovat näin välttämättömiä asian ratkaisemiseksi.

[– –] Kun huomioon otetaan unionin oikeuden ensisijaisuuden ja unionin oikeuden mukaisen tulkinnan periaatteet sekä se, että ennakkoratkaisupyynnö on olennainen väline pyrittäessä varmistamaan tavoitteena oleva unionin oikeuden yhdenmukainen tulkinta ja soveltaminen kaikissa sen jäsenvaltioissa, **[alkup. s. 31]** sekä unionin oikeussuojajärjestelmän yhtenäisyys ja yksityisten oikeuksien tehokkaan oikeussuojan periaate, pidetään ennakkoratkaisun pyytämistä [– –] hyödyllisenä ja välttämättömänä, sillä sivustolla ”*www.curia.europa.eu/juris/*” suoritettu haku ei tuottanut tulokseksi sellaista unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöä, jossa olisi vahvistettu esille [– –] nousseen [– –] kysymyksen konkreettiset ja nimenomaiset rajat [– –] tai jossa olisi kyseessä samankaltainen tilanne erityisesti lainsäädännön rinnastettavuuden [– –] perusteella, eikä tiedossa ole [– –] unionin tuomioistuimen vakiintunutta oikeuskäytäntöä tästä aiheesta tai asianmukaisesta tavasta tulkita asianomaisia oikeussääntöjä, niin ettei järkevää epäilystä jäisi.

Ennakkoratkaisun pyytämistä [– –] koskevien muodollisten [– –] edellytysten todetaan näin ollen täyttyvän käsiteltävässä asiassa.

Käsiteltävän oikeusriidan yhteydessä [– –] ja osapuolten esittämät lausumat huomioon ottaen on siis selvitettävä ja ratkaistava, onko kansallinen lainsäädäntö edellä mainitun unionin oikeuden sekä 18.12.1997 annetun yhteisöjen tuomioistuimen tuomion Inter-Environnement Wallonie (asia C-129/96, [– –] 44 ja 45 kohta; unionin tuomioistuin on vahvistanut ja toistanut tämän oikeuskäytännön myöhemmin) mukainen, kun direktiivi 2014/59/EU on saatettu

kansallisen lainsäädännön osaksi osittain RGICSF:n 145-A–145-O §:llä, ja on selvitettävä, onko oikeussääntöjen antaminen edellä kuvatulla tavalla, etenkin niin kuin se on tehty asetuksella nro 114-A/2014, omiaan vaarantamaan vakavasti kyseisessä direktiivissä säädetyn tavoitteen toteuttamisen.

Unionin tuomioistuimelta on siis pyydettävä ennakkoratkaisua seuraaviin [– –] kysymyksiin [– –]:

1. Onko unionin oikeutta – erityisesti perusoikeuskirjan 17 artiklaa sekä luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten elvytys- ja kriisinratkaisukehyksestä sekä neuvoston direktiivin 82/891/ETY, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 2001/24/EY, [alkup. s. 32] 2002/47/EY, 2004/25/EY, 2005/56/EY, 2007/36/EY, 2011/35/EU, 2012/30/EU ja 2013/36/EU ja asetusten (EU) N:o 1093/2010 ja (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta 15.5.2014 annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2014/59/EU ja etenkin sen 36, 73 ja 74 artiklaa – tulkittava siten, että se on esteenä edellä kuvatun kaltaiselle kansalliselle lainsäädännölle, jota on sovellettu omaisuushoitoyhtiön perustamisesta ja varojen erottelusta muodostuneen kriisinratkaisutoimen yhteydessä ja jolla on saatettu kyseinen direktiivi osittain kansallisen lainsäädännön osaksi, kun direktiivin täytäntöönpanolle varatun koko määräajan kuluessa

a) ei ole säädetty kriisinratkaisun kohteena olevan laitoksen varojen ja velkojen asianmukaisen, varovaisen ja realistisen arvostuksen tekemisestä ennen kriisinratkaisutoimen toteuttamista;

b) ei ole säädetty mahdollisen vastikkeen maksamisesta edellisessä kohdassa mainitun arvostuksen mukaisesti kriisinratkaisun kohteena olevalle laitokselle tai tapauksen mukaan osakkeiden tai muiden omistusosuuksien haltijoille, vaan tämän sijaan on säädetty ainoastaan, että omaisuushoitoyhtiön myynnin tuotosta mahdollisesti jäljelle jäävä osuus on palautettava alkuperäiselle luottolaitokselle tai sen pesään;

c) ei ole säädetty, että kriisinratkaisun kohteena olevan laitoksen osakkeenomistajilla on oikeus saada vähintään sen suuruinen määrä, jonka ne olisivat arviolta saaneet, jos laitos olisi likvidoitu kokonaan tavanomaista maksukyvyttömyysmenettelyä noudattaen, vaan on säädetty tällaisen suoja mekanismin soveltamisesta ainoastaan velkoihin, joiden saatavia ei ole siirretty;

d) ei ole säädetty edellä a kohdassa tarkoitetun arvostuksen lisäksi sellaisen arvostuksen tekemisestä, jonka tarkoituksena on arvioida, olisiko osakkeenomistajia ja velkojia kohdeltu suotuisammin, jos kriisinratkaisun kohteena oleva laitos olisi asetettu tavanomaiseen maksukyvyttömyysmenettelyyn?

2. Kun huomioon otetaan unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntö, joka on vahvistettu 18.12.1997 annetussa tuomiossa *Inter-Environnement Wallonie* (asia C-129/96; unionin tuomioistuin on toistanut tämän oikeuskäytännön useita

kertoja), onko käsiteltävässä asiassa kyseessä olevan kaltainen kansallinen lainsäädäntö, siltä osin kuin sillä on saatettu direktiivi 2014/59/EU osittain kansallisen lainsäädännön osaksi, katsottava kriisinratkaisutoimen toteuttamisen yhteydessä sellaiseksi, että se on omiaan vaarantamaan vakavasti direktiivissä ja erityisesti sen 36, 73 ja 74 artiklassa säädetyn tavoitteen toteuttamisen?

*

Edellä esitetyn perusteella [– –]:

[– –] **[alkup. s. 33]** [– –] asian käsittelyä [– –] lykätään.

[– –] Lissabon, 23.1.2020

[– –]

TYÖASIAKIRJA